

Referat af møde i Det Grønne Råd torsdag d. 27. oktober 2022

Deltagere:

Erik Uldall Hansen, formand for Udvalget for Bæredygtig Udvikling
Tine Fricke, teamleder i Team Natur & GIS, Aabenraa Kommune
Helle Frederiksen, Aabenraa Kommune (referent)
Aase Østergaard, Danmarks Naturfredningsforening (i stedet for Lorens Nielsen)
Fin Sørensen, Friluftsrådet
Palle Johansen, Danmarks Jægerforbund/Jægerrådet
Søren Svennesen, LandboSyd
Dirk Jürgensen, Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig
Carl Grann, Sportsfiskerforeningen Aabenraa
Anders Friis Sørensen, Sønderjysk Familielandbrug

Deltog ikke:

Arne Bondo-Andersen, Naturvejlederforeningen i Danmark
Kenni Mikkelsen, Skovdyrkerforeningen Syd
Gert Fahlberg, Dansk Ornitologisk Forening (afløser Peter Damgaard Brusendorff som medlem af Det Grønne Råd)
Inge Gillesberg, Naturstyrelsen
Irmgard Kolb, Biavlerforeningen Sønderjylland

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Kort præsentationsrunde af medlemmer.
Ingen bemærkninger til referatet fra forrige møde d. 7. april 2022.
Dagsordenen godkendtes.

2. Gensidig orientering

- fra kommunen (bl.a. status for arbejdet med biodiversitet- pixiudgave, handleplan for kommunale arealer i gang, evt. andet)
- fra øvrige medlemmer af rådet

Indvielse af Surbæk

Surbæk er blevet indviet. Et større projekt med genslyngning af restaurering af Surbæk mellem Nr. Hostrup og Hellevad.
Der er tale om et projekt finansieret af Miljøstyrelsen som led i implementeringen af indsatser i statens vandområdeplaner, hvor der skal ske forbedring af vandløbet, så der kommer flere fisk.
Klimaskovfonden – har fået godkendt et par projekter ift. skovrejsning for at nedbringe CO2 (urørt skov).

Revision af 2m bræmmer langs vandløb

Kommunen har revideret udpegningen af 2m-bræmmer. Fra landbrugets side indføres der nu 3m bræmmer. Landbrugsstyrelsen har ikke mulighed for at trække vores oplysninger endnu, men fremover danner kommunernes udpegning af 2m-bræmmer udgangspunkt for 3m-bræmmerne.

Klimaplan 2022

Erik Uldall Hansen orienterer kort om Klimaplan 2022 for Aabenraa Kommune. Der er udarbejdet en risikostyringsplan for Risikoområde Aabenraa, der indeholder mål og tiltag relateret til reduktion af risikoen for oversvømmelser der forvolder skade.

I risikoområde Aabenraa er der risiko for oversvømmelser fra Aabenraa Fjord, fra de bynære vandløb, under kraftige nedbørshændelser og måske i fremtiden fra højtstående grundvand. Særlig stor er risikoen for oversvømmelser af store dele af Aabenraa by relateret til stormfloder i Aabenraa Fjord.

I fremtiden vil risikoen for oversvømmelser blive forøget pga. den globale opvarmning. Det betyder at vandstanden i Aabenraa Fjord stiger, at det kommer til at regne mere og at grundvandsstanden formentlig vil stige flere steder i Aabenraa. Når vandstanden i Aabenraa Fjord stiger, så vil stormfloderne også nå til et højere niveau end i dag.

Der dannes en arbejdsgruppe på tværs af Aabenraa Kommune, ARWOS og Brand og Redning Sønderjylland, som er ansvarlige for at sikre planens fremdrift og løbende orientere ledelsen i Plan, Teknik & Miljø samt politikere om opdateret vidensniveau, og planens fremdrift og eventuelle ændrede prioriteringer.

OPI-projekt

Erik Uldall Hansen orienterer kort om udviklingen i Padborg.

Næsten alle grunde er solgt, og der er fortsat stor efterspørgsel på erhvervsarealer.

Der indgås et offentligt-privat innovationspartnerskab (OPI-projekt) med Københavns Universitet, Aabenraa Kommune m.fl. i forhold til nytænkning ift. CO₂ reduktion og bæredygtighed.

Fra KU-Life deltager Marina Bergen i projektet.

Dette projekt er netop blevet godkendt.

Virksomhederne i Kruså efterspørger partnerskab ift. bæredygtighed. Erik udtaler, at det for os er en mulighed ift. partnerskab, og for at nå det rigtige sted hen.

Dirk spørger til solceller og CO₂ reduktion, og peger på, at det kan være et problem ift. de ældre bygninger, som ikke er dimensionerede til at bære vægten af solceller.

Erik oplyser om, at vi har et samarbejde med virksomheder for at nå i mål, og for at der bliver truffet de rigtige beslutninger, for vi får en grøn profil.

Aabenraa Kommunes rolle er her meget vigtig.

Badevandssæsonen 2022

Tine oplyser, at Blå Flag på intet tidspunkt har været nede i år, og at det forventes at alle strande, også får Blå Flag til næste år.

Status for arbejdet med biodiversitet

Torben Hansen tilføjer kort der er udarbejdet en pixiudgave af biodiversitetsstrategien som kan findes på Aabenraa Kommunes hjemmeside: <https://www.aabenraa.dk/borger/natur-og-miljoe/natur/biodiversitetsstrategi/>

Arbejdet med udarbejdelse af en handleplan for kommunens egne arealer er netop gået i gang, og den forventes klar i starten af 2023.

Palle: Oplyser der er kommet gang i nedlægning af mårhunde.

Der er problemer med at få våbentilladelse hos politiet, idet man kan komme til at vente op til 6 måneder på at få sin tilladelse godkendt.

Kommunen har for 2023-2027 bevilget 50.000 kr. pr. år i tilskud til mårhundebekæmpelse, bl.a. indkøb af flere kameraer.

Der er stor efterspørgsel på at komme med i jagtforeningerne. Palle oplyser derudover, at der dagligt skydes 20 mårhunde i Aabenraa Kommune, hvilket viser det er et stort problem. Regulering af mårhunde kører fint. Der er et godt samarbejde.

Finn: Finn oplyser ift. turen ud af huset Grønt Råd var på tilbage i august, efter at have haft biodiversitet på programmet på mødet i april, at beboere ved Nørreremark i Rødekro ikke vidste noget om, at der arbejdes med biodiversitet på arealet, men at de er blevet positivt overrasket over det tiltag, trods det ikke er så stort et område.

Anders: Har en oplevelse af, at der bliver taget hånd om markvandingsproblematikken, hvilket er meget positivt, men synes, at sagsbehandlingstiden er for lang. Erik tilføjer, at der er fokus på sagsbehandlingstider og at sagsbehandlingen kvalitativt er i top, og man anerkender, at landbruget er afhængig af vand til deres afgrøder.

Dirk: Fokus på klima. CO2 skal reduceres med 65% og solceller er ikke en mulighed for alle for at nedbringe dette tal. Anden beregningsmetode efterspørges da solceller er et plus for klimaet, men det er en stor omkostning at få dette installeret. Der er ingen løsning pt og det er intet diskussionspunkt bemærker han. Erik tilføjer, at vi tydeligt mærker, at landbruget gerne vil lave et partnerskab og samarbejde. Dirk tilføjer, at landmændene skal have en 100% erstatning for det eller kunne søge hos en fond ift. påvirket drift, og der skal ses på de partnerskaber, hvor det er lykket at udvikle.

Carl: Oplyser, at det er dybt bekymrende at fiskebestanden er nedadgående, og det aldrig har været så slemt hidtil som nu. Det er ret bekymrende. Det er på bekostning af naturen, og fiskere søger anden steder hen.

Erik oplyser at en bekendtgørelse om forbud mod bundslæb og muslingefiskeri i bl.a. Aabenraa Fjord har været i høring. Den er dog endnu ikke vedtaget.

Søren: Oplyser at bæredygtighed og CO₂ fylder, og han afventer udfaldet af det kommende valg.

Aase: DNs mærkesag i 2022-2023: Mere plads i naturen og at vi sammen vil skabe mere plads til naturen med fælles indsætter lokalt og nationalt.

På lokalt plan er Danmarks Naturfredningsforening kommet mere med i projekter i kommunerne.

I foråret 2023 er der fokus på havens dag og at få mere biodiversitet ind i haverne. Det bliver spændende at komme til at arbejde med de private haver, og hvordan haveejere landet rundt også kan være med til at skabe mere plads til naturen. Derudover er politikere blevet bedt om en lov, der afsætter 30 procent af Danmarks areal til beskyttet natur –herunder 10 procent til strengt beskyttet.

3. "Fiskerne forsvinder/iltsvind/muslingefiskeri"

Dagsordenspunktet er efter ønske fra Carl Grann, Sportsfiskerforeningen Aabenraa: Der er ikke længere mange fisk, hvilket gør at lystfiskerne søger væk fra Aabenraa og finder et andet bedre egnet sted at fiske. Der ønskes en orientering om årsagen til det kraftige iltsvind, og det ønskes oplyst, om der er nedsat en arbejdsgruppe for at komme det til livs, og hvilke tiltag kommunen iværksætter her og nu.

Forvaltningen (Torben Hansen) orienterer om årsager til iltsvind samt kommunens engagement i / indspil til forskellige initiativer på området.

Torben gennemgår slides ift. Aabenraa Kommunes engagement i det marine miljø. Aabenraa Fjord bør betragtes sammen med Lillebælt (som igen hænger sammen med Kattegat og Østersøen).

De målte værdier ligger et godt stykke fra miljømålene. Lokale virkemidler som ålegræs, muslinger eller stenrev vurderes ikke at have stort potentiale i Aabenraa Fjord.

En af presfaktorerne er næringsstoffer, som forårsager høj produktion af alger, der bruger ilten på havbunden når de rådner.

Der er et omfattende fiskeri med bundslæbende redskaber i Lillebæltområdet, hvilket bidrager til forstyrrelse af havbunden.

Det kan ikke udelukkes, at skarvernes prædation har negativ påvirkning på rekrutteringen af torsk, skrubbe og ål i Lillebælt.

Reduktion af presfaktorerne er en nødvendig betingelse for at opnå god økologisk tilstand og gunstig bevaringsstatus i Lillebælt.

Men selv med en reduktion i presfaktorerne ville det ad naturlig vej tage lang tid (dekader), at få genskabt tabte habitater og øge miljø og naturkvaliteten uden en aktiv indsats, idet der er betragtelige tidsforsinkelser i økosystemernes respons.

Direkte indsats for at (gen)skabe levesteder kan øge naturkvaliteten lokalt og understøtte den naturlige (gen)dannelse af levesteder.

EU har i år 2000 vedtaget Vandrammedirektivet, der skal sikre god tilstand i grundvandet, åer, søer og havområder.

Kommunale opgaver ift. havet er reguleret igennem lovgivningen, fx ved udledningstilladelser.

Kommunen er ikke myndighed på havet, men arbejder alligevel for at forbedre tilstanden.

Kommunen har bl.a. støttet arbejdet med udarbejdelse af rapporten fra SEGES og skrevet til Miljøministeren 2 gange vedr. ønske om forbud mod muslingefiskeri og trawl i Flensborg og Aabenraa Fjorde.

Desuden deltager Aabenraa Kommune i projektet Liv i Lillebælt.

Formålet med dette projekt er at udføre marine naturgenopretningsprojekter fx etablering af stenrev og ålegræsenge via et tæt netværksbaseret samarbejde imellem kommunerne omkring Lillebælt. Kommunerne vil tage initiativ til naturgenopretning i havet for, i fællesskab og i tæt samarbejde med Center for Marin Naturgenopretning og andre parter, at få en bedre natur og miljøtilstand i Lillebælt.

Slides til brug ved gennemgang af dette dagsordenpunkt vedhæftes referatet.

4. "Det Gode Liv" - Udviklingsstrategi 2035

Erik Uldall Hansen orientere om, at dette punkt på dagsordenen vil blive gennemgået på kommende møde i Grønt Råd april 2023 i stedet for.

5. Evaluering af besigtigelsesturen d. 25. august kl. 15-17

Turen omhandlede tiltag og dilemmaer i forbindelse med kommunens nye biodiversitetsstrategi

Er der interesse for en tilsvarende tur i 2023? F.eks. til den genslyngede Surbæk.

Der var bred enighed hos medlemmer af Grønt Råd om, at der fremover ønskes 1-2 ture som denne årligt, da der er mulighed for dialog, diskussioner og orientering, og det giver mulighed

for at tale og netværke med hinanden indbyrdes. Det blev nævnt, at kommunen bør være bedre til at informere om sine gode initiativer, f.eks. i medierne eller på de store informations-tavler ved indkørslerne til byen. Tine oplyste, at det i forbindelse med handleplanen for kommunens egne arealer vil blive overvejet, hvordan initiativerne kan formidles.

I forhold til mulige emner blev nævnt den genslyngede Surbæk, minivådområder. Aase foreslog, at se noget om, hvordan man foretager vandløbsvedligeholdelse, og se hvad det gør ved bunden i vandløbene. Derudover hvad der gøres ift. japansk pileurt.

Forslag til eventuelle andre emner modtages gerne efter mødet.

6. Opfølgning fra forrige møde

- Info omkring Fonden for Retfærdig Omstilling
- Opfølgning ift. jagtaftaler

Tine orienterede.

Fonden for Retfærdig Omstilling.

Fonden for Retfærdig Omstilling er et af Den Europæiske Unions vigtigste værktøjer til at støtte regioner i omstillingen til klimaneutralitet senest i 2050.

Fonden for Retfærdig Omstilling yder tilskud. Der henvises til vedlagte informationsark.

Der er endnu ikke annonceret mulighed for ansøgning til fonde. Kommune ser nærmere på mulighederne for ansøgning om eventuelle projekter, når fonden annonceres.

Jagtpolitik

Tine oplyser om, at jagtpolitikken forventes revideret starten af 2023 sideløbende med, at forpagtningsaftalerne sendes i udbud.

De input og ønsker, der er modtaget fra jægerne tages med i overvejelserne, herunder bekæmpelse af mårhund, udlejning af jagt til åbne jagtforeninger og mulighed for nyjægerjagt.

7. Eventuelt

Ingen bemærkninger

8. Næste møde

Afholdes **torsdag d. 20.april 2023** på Rådhuset, Skelbækvej 2, Aabenraa

Mulige dagsordenspunkter til kommende møde(r):

1. *Interne guidelines vedr. større solenergianlæg på terræn i det åbne land*
2. *Offentligt Privat Innovationsprojekt vedrørende Padborg Vest*
3. *Skovrejsning – hvordan håndteres det i kommunen*
4. *Status på natur- og vandplanerne*
5. *PTX*
6. *Status for opfiskningsprojektet i Hostrup Sø*